

**ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ «ХРИСТО БОТЕВ» ГР. ПОПОВО,
ОБЩ. ПОПОВО, УЛ. «6-ТИ СЕПТЕМВРИ» 8А
телефон: 060844005, факс: 060842632, gsm: 0878310300,
e-mail: gimn_popovo@abv.bg, <http://gimn-popovo.com>**

УТВЪРЖДАВАМ:.....

АТАНАС АТАНАСОВ

Директор на Профилирана гимназия "Христо Ботев" гр. Попово

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
РАННИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА
ПРИБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В
ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ
„ХРИСТО БОТЕВ” - ПОПОВО**

2020/2021 год.

Програма за предоставяне на ранни възможности за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи са актуализирани и приети на заседание на Педагогическия съвет – Протокол № 1 от 30 септември 2020 година.

Програма за предоставяне на ранни възможности за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи са разработени съгласно Закона за предучилищното и училищното образование – чл.263, ал. 1, т. 9.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от Профилирана гимназия „Христо Ботев“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ПГ „Христо Ботев“- гр. Попово, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ПГ „Христо Ботев“ са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

1.1 Цели

Целта на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по-добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

1.2 Задачи

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата . Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

4. Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ПГ „Христо Ботев“ за координатор е определен заместник-директор, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование и правилата за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа в училището.

Общата подкрепа в ПГ „Христо Ботев“ се осъществява от екип, ръководен от координатора и е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от ПГ „Христо Ботев“ или от Центровете за подкрепа за личностно развитие.

Кариерното ориентиране и консултиране провеждано от Центровете за подкрепа за личностно развитие също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В ПГ „Христо Ботев“ функционира училищна библиотека, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците. Подкрепата за личностното развитие включва морални и материални награди предоставени от ПГ „Христо Ботев“ както и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на опрелено дете или ученик от ПГ „Христо Ботев“.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ПГ „Христо Ботев“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееене на детето с цел, социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Класни ръководители, учители по предмети, Заместник-директор	
Работа на екип учители в дадена паралелка	постоянен	Класен ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	целогодишно	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор, заместник-директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека	целогодишно	завеждащ библиотека	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейностите по интереси на центъра за подкрепа на личностното развитие	целогодишно	представители на центъра	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители, медицински специалист в училището, логопед, ресурсен учител, психолог, ЕПЛР	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и ЕПЛР	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	При необходимост
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	ЕПЛР	При необходимост
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители	
Представяне на дейности по интереси в училището	По утвърден график	Ръководители клубове	
Стимулиране участието на деца с	целогодишно,	Учители по предмети, класни ръководители	

изявени дарби в състезания и олимпиади			
Кариерно ориентиране	целогодишно	Класни ръководители, Кариерни консултанти	
Съвместни дейности с МКБППМН (Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни)	целогодишно, по график	УКБППМН, директор,	

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Училищната програма е отворена към допълнения и актуализиране и следва да се спазва от всички педагогически специалисти, работещи в училището.

С цел по-висока ефективност на мерките и дейностите от настоящата програма ще се осъществява текущ мониторинг и контрол от директора на училището и заместник-директора през цялата учебна година.

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и гражданската общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на постаените цел.